

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	240 Lei
Fél évre	120 Lei
Egy negyed évre	60 Lei
Egy órára	20 Lei

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József főherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Péntek, január 13.

Hadüzenet

a korrupciónak.

A világháború után annyira fontos és szükséges konszolidáció egyik legnagyobb akadály a korrupció, melynek támasza és talpköve a baksis. Romániában a török világ átkos öröksége a korrupció. Milliárdokra megy ama összegek száma, melyek baksis címén vándorolnak egyes köztisztviselők zsebébe és ugyancsak milliárdokat tesz ki az az összeg, mely a közpénztárból egyszerűen eltűnik. Ezzel szemben vajmi gyöngye vigasz, hogy most, a világháború után a közérkölcsek mindenütt megromlottak és más országok közvagyonát is apasztják a sikkasztások és hogy még az oly szigorú erkölcsű Németországban is előfordulnak vesztegetések. Nekünk nem fáj a csehek, vagy a franciák vagy a németek feje. A mások betegsége nem ír a mi betegségünkre. S nekünk nem vigaszra van szükségünk, hanem alapos operációra, a közéleti mértéknek minden áron való kipusztítására. A lánvirágok töltényire szép színes virágok, de nem lehet belőlük kenyeret sütni, mint az igénytelen, kis buzaszemből. A mocsarak büzhödt levegője

veszedelmes az egészségre és a korrupció megfertőzi és elpusztítja a legegészségesebb államszervezetet is.

Bizonyára ez a belátás vezette Omorulu kereskedelemügyi minisztert, amikor a közéleti korrupciónál jelentést tett a királynak és igen éles szavakkal kelt ki az ellen. Lépten-nyomon találkozunk a korrupció szomorú tüneteivel — mondja jelentésében a miniszter — és ezek a tisztességes és dolgozni akaró tisztviselők kedvét is elveszik.

Számos eset fordult elő, — olvasható a miniszter jelentésében — hogy egyes tisztviselők lelkiismeretlensége miatt az államot sok millió veszteség érte az utóbbi időkben kötött szerződések folytán. Nagy áruvásárlások történtek nemrégiben, amelyeket fele áron sem lehet értékesíteni. Ezek a tények igen szomorú képét nyújtják közállapotainknak, amelyek egyesek rosszliszeműsége vagy alkalmatlansága következtében állottak elő. Elérkezett az ideje, hogy ezeknek az állapotoknak gyökeres intézkedésekkel véget vessünk.

Nem mi mondjuk ezeket, hanem az ország kereskedelemügyi minisztere. Nincs okunk megállapításának helyességében kételked-

ni, hisz a maga bőrén érzi ezt nap nap mellett az ország minden rendű és rangú polgára fajra és felekezetre való különbség nélkül. Ámde nem elég a diagnózist megállapítani, hanem jöjjenek végre

csakugyan a miniszter részéről kiállításba helyezett gyökeres intézkedések. Ebben támogatni fogja őt minden tisztességes polgára az államnak, bármely párthoz vagy fajhoz tartozzék is.

Minisztertanács. Hogy kell kezelni a cenzura-rendeletet?

BUCURESTI. A tegnapi minisztertanács elhatározta, hogy a besszarábiai katonai főparancsnok ra ruházott kivételes hatósági jogok csakis a határmenti harminc kilométeres katonai zónában gyakorolhatók ezután, ahol az ostrom állapot továbbra is fennmarad. A hadügyminiszter a jartojenii események miatt megindult vizsgálat eredményéről számolt be. A minisztertanács utasította a minisztert a vizsgálat folytatására és pártatlanságának további megtartására. A vizsgálóbizottságban Minorevici tordai orvos is részt vett. Ezután a minisztertanács a parlament elé kerülő javaslatokkal foglalkozott. Többek között a tisztviselők statisztikájáról szóló javaslattal.

Take Jonescu mint pénzügyminiszter beszámolt a kincstári helyzetről, egyúttal kifejtette pénzügyi programját. A tanácskozás

további tárgyát a cenzura képezte. Stelian igazságügyminiszter közölte, hogy tegnapra összehívta az ország összes főügyészeit és utasításokkal látta el őket a legújabb cenzura-rendelet alkalmazására vonatkozólag. A rendeletet a legliberálisabban kell kezelni. Csak ott fog történni hatósági közbelépés s eljárás, hol az állambiztonság rendje ellen elkövetett esetek fordulnak elő. Ezután megszavazta a minisztertanács a hadügyminiszter által, a hadsereg felszereléseinek költségeire javasolt hitelt, amely összesen száz millió leit tesz ki.

Végül Take Jonescu miniszterelnök beszámolt Mariora királyi hercegnő és Sándor jugoszláv király eljegyzéséről és bejelentette, hogy az esküvő februárban lesz, a román király és a román kormány jelenlétében. Pénteken a tanácskozást folytatják. (RTI.)

Kiss József
kiadatlan versei.

Csendes gyász honol az elhunyt költő lakásán. Szó alig hallik, a lépések elcsöndesülnek és a kegyelet még nem enged meg, hogy felnyissák az íróasztal fiókjait, melyekben Kiss József irományai és kiadatlan versei nyugosznak. Ezek között vannak azok is, melyeket a költő oly forrón szeretett unokájához, a kis Sárikához írt, amelyek Budakeszin, ottan való nyaralása idején felolvasott. Közülük néhányat beírt a kis Sárika naplójába is, kettőt itt közlünk:

Sárika.

Gyöngyikém, pöttyikém,
Vigaszom, örömem,
Ezt a piaci verset
Tenéked szenteltem.

Aki úgy tud bátran
Poforzkodni, mint te
Részolgált, hogy költő
Várággal behintse.

Tartsd a nyakadat
Pöttye kebeled
Csókkal elegy ontom
A virágot neked.

Ha a pofonok mind
Elfogytak egy szálig
Várok míg istenke
Új szállítmányt szállít.

Kis kacsód ki nem fog
A pofonokból soha,
És minden nagyapa
Egy kicsit ostoba.

Sárika, Sárika,
Nőjj te, nőjj te nagyra
S megtudod, kicsoda
E versike apja.

De akkor nem lesz már,
Kit pofozni kéne
E' ment, — mondd, — e' ment
S kétes, visszatér-e?

(1919.)

Gyerekdal.

Süss ki, süss ki, te arany [napocska.
Eressz be, eressz be az arany [kapudba!
Vessél puha ágyat meleg ka- [marádba,
Fűrössz meg, fűrössz meg fényes [arany kádba.
Selyem törülközőt melegíts seb [tibe!
A mig mosakodom ne jöjjön [senki be.
Kiss József.

Az új jósnő.

*

Mindenki emlékszik még Mme. Thébesre, arra a francia hölgyre, aki minden új esztendőnek az első napján jóslatokkal árasztotta el a világot. Jóslatainak egvrésze bevált, másik része nem vált be s volt köztük olyan is, amelyik annyira zavaros volt, hogy egy kis jóakarattal mindent belője lehetett magyarázni. Thébes asszony meghalt, de pozíciója nem maradt betöltetlenül. Utóda Fraya asszony, aki most szintén megajándékoz bennünket az új esztendőre vonatkozó jóslatokkal. Bizonyos okos tartózkodás látszik ezekben az új jóslatokban. Nem ígér ugyanis szenzációkat, hanem röviden átmeneti évnék nevezi az 1922. esztendőt s azt mondja, hogy mindazokat a faramakokat és gondokat, amelyeket eddig kellett viselnünk, az új esztendőben is el kell tőrünk. Lassanként azonban derengeni fog szemünk előtt egy új kor, amely a háborúban feldúlt Európa számára az aranykor kezdete lesz.

— A világ megváltása az if-

juság kezében van — hirdeti Fraya asszony. — A régi nemzedék sohasem lesz alkalmas arra, hogy megértse az új idöket. Azt jövendőli Thébes asszony utóda, hogy korszakos felfedezések előtt állunk s az első ilyen nagy felfedezés már 1922-ben fogja meglepni a világot. A közlekedés és az ipari erő kifejlesztés oly olcsóvá fog válni, hogy könnyedén megoldódnak mindazok a gazdasági kérdések, amelyek most ránehezednek a világra. Drágaságról nem lesz többé szó. Az árak oly olcsók és a kevésbé teheresek számára is oly könnyen megközelíthetők lesznek, hogy mindenki kivétel nélkül részét az élet javaiából és a luxusból, úgy, hogy csökkenni fog a társadalmi harc állapota. Azt állítja továbbá a francia jósnő, hogy az 1922. év szenzációs lélektani felfedezéseket fog hozni. Felfedezéseket, amelyek megközelíthetők fogják tenni számunkra a tulvilágot.

Politikai kérdésekben Fraya asszonynak az az álláspontja, hogy Európa politikája a Bolsevizmus jegyében fog állni. Azt a borzalmat jövendőli meg, hogy kora tavasszal el fog terjedni

Take Jonescu vagy Jorga

(Nem halasztják el a parlament megnyitását.)

BUCURESTI. Grigore Filipescu, az Adeverul munkatársának kijelentette, hogy számítása szerint a parlamentben mintegy száz Averescu pártbeli képviselő és Jorga demokrataival támogatni fogja Take Jonescu kormányát. Jorga ugyan azt mondotta, hogy „én csak egyetlen szavazat vagyok”, de minden eszközzel támogatni fogja Take kormányát. A parasztpárt és az erdélyi nemzeti párt meg fogják szavazni a választójogi törvényjavaslatot, amely számukra élet-halál kérdést jelent. Ezt a törvényjavaslatot a parlament elé fogják terjeszteni, még mielőtt a politikai kérdések napirendre kerülnének. Egy Take elleni bizalmatlansági szavazás azok öngyilkosságát jelentené, akik ezt az indítványt hozzák. Lehetetlennek tartom — úgy mond Filipescu — hogy bizalmatlansági szavazás történhessék, de ha ez mégis megtörténne, akkor feltétlenül a liberálisok jönnek. (RTI.)

BUCURESTI. Maniu és Vajda vasárnap Bucurestibe érkeznek.

BUCURESTI. Az Adeverul azt írja, hogy az erdélyi néppárti képviselők elüli értekezletén az a felfogás alakult ki, hogy a kormány nem kap többséget a parlamentben. Ők már az utódról is tudnak. Szerintük Jorga lesz az új miniszterelnök egy koncentrált kormány élén. (RTI.)

BUCURESTI. A parlament január 17-én feltétlenül megnyílik. A lapokban közölt azon hírek, amelyek arról szólnak, hogy a parlament megnyitása halasztást szenved, nem felelnek meg a valóságnak. (RTI.)

BUCURESTI. Az Epoca írja:

egész Középeurópában, később azonban Európa szövetkezni fog ellene nem hadi, hanem gazdasági eszközökkel. Végeredményben azonban azt hiszi, hogy ez év fordulóján a bolsevizmus erősebb lesz, mint bármikor volt. Középeurópában egyébként háború fog szerinte kitörni, ezt a háborút azonban a nagyhatalmak közbelépése gyorsan leszereleli. Természeti katasztrófákat is jövendő ez év nyarára, ezektől Dél Franciaország is szenvedni fog. Az egyik trónfosztott fejedelmi családban halálesetet jósol, amelynek jelentős következményei lesznek az egyik detronizált uralkodó házára. A világ egyébként a materialista fejlődés irányában halad tovább és a javulás egyelőre csak ipari és pénzügyi téren fog mutatkozni. Amikor azonban megtalálja a világ az új formáját és az emberek többet áldozhatnak szellemi dolgokra, új korszellem fogja felváltani a mostanit. De mindez csak a jövő zenéje — 1922-ben még csak derengő árnyékát fogjuk látni ennek az új kornak.

Több lap közli azt a hirt, hogy Zamfirescu kamarai elnök hajlandó Averescu tábornok javára lemondani. Az Epoca felszólítja az Indreptareát, Averescu lapját,

hogy erősítse meg ezt a hirt. A lap szerint Averescu nem fog a kérdéses dologba belemenni, mert ugyanis tudja, hogy nem lesz többsége. (RTI.)

Pénzügyi reform és választójog

(Take Jonescu kifejti programját.)

BUCURESTI. Az Epoca legújabb száma foglalkozik a parlament megnyitásával és azt írja, hogy a megnyitáskor Take Jonescu hosszabb beszédet tart. Kifejezi ama okokat, amelyek maguk után vonták az ő megbízatását. Végül kifejti programját, amely kizárólag a pénzügyi reform és a választójogi javaslat megszavazásával foglalkozik és felhívást intéz minden párthoz, küldjék ki megbízottjaikat a választójogi reform végleges megbeszélésére. Az előzetes választójogi törvénytervezet már Take Jonescu kezében van, aki tanulmányozás tárgyává tette a javas-

latot, hogy így minél könnyebb legyen annak alapos letárgyaltása. (RTI.)

BUCURESTI. A parlamenti többség képviselői január 16-ára a szenátus termében értekezletet hívtak össze a 17-én benyújtandó bizalmatlansági indítvány megszerkesztésére. (RTI.)

BUCURESTI. Petrovicu a volt Averescu kormány munkügyi minisztere, két napja Jasiban tartózkodik. A volt miniszter barátai felkérésére megcáfolta azt a hirt, mintha szándékában volna a néppártból kilépni. (RTI.)

A diák gyilkosa. Öt évre ítélte rendőr.

Kovacsics János lipovai (lippai) kereskedelmi iskolai tanuló a múlt év szeptember elsején este Giorocról (Gyocokról) gyakorlat ment haza Mésesre. Mikor már a faluba ért, Sav Demeter ménesi rendőr igazolásra szólította fel. A diák, aki nem tudta, hogy ki az, aki őt megszólítja, először egyáltalán nem reagált a rendőr felszólítására, majd mikor erősebb hangon kiáltott rá, látva, hogy a rendőr ekkor, hogy mért, mért nem rálőtt a fiatal diákra, aki azonnal összeesett. Szívszorító lövéssel azonnal kórházba szállították, ahol azonban tekintve, hogy ugyanis régóta tüdőbeteg volt, három hónap alatt belehalt sérüléseibe. Az aradi büntetőtörvényszéken Bittó József táblabíró tanácsa ma vont a felelősségre a szándékos emberölés büntetével vádolt Sav Demeter ménesi rendőrt. A vádat dr. Gicescu kir. ügyész képviselte. A vádlott védekezésében előadta, hogy Kovacsics őt megtámadta és ezért volt kénytelen fegyverét használni. A vádlott előadása alapján az ügyész sem kívánta fenntartani a szándékos emberölés vádját, hanem súlyos testi károsítás büntetésében kérte az ítélet kimondását. A bíróság az ügyész előterjesztését nem akcentálta és az első vád fenntartásával Sav Demetert öt évi fogságra ítélte el. Az ügyész, mint a védő felelhézt jelentette be, még pedig mindketten enyhítésért.

Az előbbihez teljesen hasonló ügyet tárgyalt ugyanaz a tanács. Ennek a büntetésnek a vádlottja Jovis János kovasinci szőlőcsész. E bűnnek a mai tulajdonképpen már második tárgyalása volt, mivel az első a védelem tanúinak meg nem jelenése miatt akkor el kellett halasztani. Jovis János a múlt nyáron egy éjszaka észrevette, hogy valaki mászkál az őrzetére bízott szőlőskertben. Az alkalmatlan idegen kitért csakhamar kiderült, egy több szörösen büntetett tolvaj cigány személyében. Jovis megfogta a cigányt, aki azonban nem hagyta magát és nekiment a csősznek. Ennek segélykiáltására sietett

oda Tudor Galsa a mai főfőrgyalás koronatanúja, akinek segítségével sikerült a cigányt megfogni. alaposan elnéspágnálni és beszállítani a község házára, ahol belakolták, az éjszakai szőlőtolvajt. Másnap a cigányt börtönben holtan találták s az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy azok a sérülések, amelyek másnak rövid idő alatt gyógyuló sérüléseket okoztak volna, a cigánynak, aki súlyos ütéselemeszedésben és alkoholféregzésben szenvedett az életébe kerültek. Az ügyész a tanúkihallgatás során az enyhítő körülmények figyelembevételével és mivel a csősz fegyverét jogos önvédelemből hivatása teljesítése közben használta, elejtette a vádat ellene. Ennek alapján a bíróság megszüntette az eljárást.

A poliklinika működése

(Razzia a falvakban.)

A poliklinika alig néhány hónapja működik Aradon és ez idő alatt igen sok embernek adta vissza egészségét. Dr. Memetea Demeter, a poliklinika főorvosa egyelőre azt a célt tűzte ki maga elé, hogy a legpusztítóbb, legrettegetőbb betegséget a vérbaft gyógyítsa. Aradiak igen sokan veszik igénybe a poliklinika gyógykezelését, azonban a környékbeli lakók közül alig jelentkeznek gyógykezelésre. Pedig a háború következtében a falvakban is rendkívül elterjedt a venerias betegség. A falvak lakosságának indolenciája arra indította a főorvost, hogy raziákat tartson a falvakban és így kényszerítse a betegeket, hogy kezeltesék magukat. Dr. Cucu Vazul városi főorvos kijelentette munkatársunknak, hogy érthető lenne tartja a közönség tartózkodását a poliklinikai kezeléssel szemben. A szegénység nem lehet oka, mert a gyógykezelés teljesen ingyenes. Sokan szégyenlik magukat, habár erre semmi okuk

nincs és a kezelés a legnagyobb díszkráció mellett történik. Most már kizárólag a közönség lelkiismeretétől függ, hogy megszabaduljon ettől a nyavajától és megakadályozza annak terjedését.

Aradi mizériák.

*

Késői színházlátogatók.

A színházi előadások esti 8 órakor kezdődnek Aradon. Elég későn ahhoz, hogy az ember előzőleg jól megvacsorázhassék, toalettet csináljon és idején ott lehessen a színházban. Amde Aradon, ugyilátszik, sokan nem helyeznek súlyt a színházban való pontos megjelenésre. Az egyik öt perccel jelenik meg az előadás megkezdése után, a másik tíz perccel később, olyik husz percre is felviszi a késést, de akad olyan is, aki csak fél 9 órakor jön. Néha egész családok vagy társaságok az ilyen késedelmeskedők. S nehogy azt hidd, kedves olvasó, hogy az ilyen későjárók szép csendesen, lábujjhegyen jönnek be a nézőtérre — többnyire az első sorokba. (A hátsó sorok publikuma ritkán engedheti meg magának a színházba járás örömet s azért aztán pontos is.) Nem, a világért sem lábujjhegyen jönnek a késedelmeskedők, hanem zajos kopogással gázolnak bele gummitlan cipőcsarkukkal az előadás leghatásosabb jeleneteibe. Sokszor meg nem a széksor szélén van a helyük, hanem középen, szerencsétlenségére azoknak, akik ugyanabban a széksorban pontos időben foglalták el ülőhelyeiket. Hogy miként jut az ember hozzá, hogy az ilyen rendetlen emberek által zavartassa magát, arra talán legkevésbé ők maguk tudnának megfelelni. Minden valamirevaló házban ott függ valahol a Házi rend és jaj annak a lakónak, aki vét ez ellen. Annak meggyűlik a baja a — ház mesternével. Miért nincs ilyen Házi rendje a színháznak is? Miért szabad ott rendetlenkedni és a közönség pontos részét és a művészeket büntetlenül zavarni? Talán mégis tehetne valamit ez ellen az igazgatóság.

Bohusék nem bűnösök.

Megszüntették a bűnügyi zárlatot.

Hirt adott az Aradi Közlöny, arról, hogy a vizsgálóbíróság tárgyalási határidőre tüzött ki a báró Bohus László és a Zsigmond család birtokvásárlásából kapcsolatos bűnügyi zárlat ügyében. A vád tanács a mai ülésén a vizsgálóbíróság által megejtett vizsgálat eredményeként beigazolást nyert az a tény, amit már a tábla is megállapított, hogy Bohusékat nem terhelheti a kérdéses ügyből kifolyólag semmiféle bűnügyi felelősség és ezért a bűnügyi zárlat azonnali megszüntetését rendelte el.

A szerb király elutazott

(Pasics üdvöző távirata.)

BUCURESTI. Pasics miniszterelnök Sándor királyhoz a következő táviratot intézte: Az eljegyzés, amely oly boldogan egyesít két barátságos, glóriától övezett dinasztiát, örömmel és boldogsággal tölti el az egész országot. Kérem fogadja Mariora királyi hercegnővel együtt az egész kabinet nevében legőszintébb szerencsekívánataimat. Isten áldja meg hosszú, örömteli élettel, boldog otthonnal a haza és népe üdvére. Pasics. — Sándor király tegnap délelőtt tízenegy órakor különvonattal elutazott Jassiból.

BELGRÁD. A tegnapi minisztertanácsban Pasics beszámolt Sándor király eljegyzéséről. A minisztertanács elhatározta, hogy ünnepélyes fogadtatást rendeznek a visszatérő király tiszteletére. (RTI.)

Az elmúlt éjszaka 1 óra 28 perckor érkezett meg Aradra I. Sándornak Jugoszlávia királyának különvonata. Sándor király fogadására megjelentek a vasúti állomáson Grilla Ovidiu rendőrprefektus, Ren Illés siguranca vezérfelügyelő helyettes és Popescu aradi sigurancafőnök. A király és kísérete a vonat Aradra érkezésekor aludtak. A vonat 15 perccel aradi tartózkodás után továbbindult Belgrád felé.

Felszámol a Marta.

A Marta automobilgyár részvénytársaság ma délelőtt 11 órakor tartotta utolsó közgyűlését dr. Robu János főpolgármester igazgatósági tag elnöke mellett. A jegyzőkönyvet dr. Rosenberg Miksa ügyvéd részvénytársasági ügyész vezette. A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság 1920. évi üzleti eredményére vonatkozó jelentését. A jelentés alapján megállapították azt, hogy az 1920. üzleti év az 1919-ről áthozott nyereség betudásával egymillió 473 ezer 482 lei 78 bani veszteséggel zárult, amely összegnek az új számlára való vezetését mondotta ki a közgyűlés. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság felmentése után kimondotta a közgyűlés a részvénytársaság feloszlását, illetve felszámolását. A felszámoló bizottság tagjaivá Káldy Jenő és dr. Robu János volt igazgatósági tagokat és Hargittay Bertalan részvényest választották meg. A felügyelő bizottság tagjai lettek: Strasser Gusztáv, Haber Károly és Ritók Lajos. Ezután a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az igazgatóság tagjainak odaadó működésükért. A felszámoló részvénytársaság gyára tudvalevőleg tovább is működik, a mernyiben a vaggongyárral együtt Astra cimen új részvénytársaság alakult, amely a két gyárat üzemben tartja.

Veszélyben a francia-angol szövetség.

(Utasítások Briandnak. — Franciaország hajthatatlan.)

PÁRIS. A francia minisztertanácsban Doumer pénzügyminiszter Cannesból visszatérve ismertetette a tárgyalásokat. A közlést nagy nyugalansággal fogadták és kimos benyomást kelteett. A miniszterek a cannes-i tárgyalásokkal szemben nagy kikötéseket tettek és azt követelték, hogy tájékoztatásuk Briand miniszterelnököt a kormány felfogásáról. A Liberté szerint a cannes-i tárgyalásokon a következő alapvető pontokban állapodtak meg: nem szabad az adósságok összegének leszállításához hozzájárulni. Szükség esetén gazdasági téren kell fellépni Németország ellen.

PÁRIS. A Kamara pénzügyi bizottsága táviratilag közölte Briand-nal azt a határozati javaslatot, hogy nem egyezik bele semmiféle újabb áldozatba a jóvátétel kérdést illetően. A külügyi bizottság ugyanilyen szellemű táviratot intézett Briandhoz és felszólították őt, hogy ne fogadjon el semmiféle módosítást a teljesítendő fizetésekre vonatkozólag. Briand azt felelte a pénzügyi bizottság táviratára, hogy nem fogja megengedni, hogy Franciaország jogai csorbát szenvedjenek. (RTI.)

PÁRIS. A köztársasági bal-szárny interparlamentáris csoportjának vezérő bizottsága 240 kamarai képviselő nevében táviratozott Briandnak, hogy minden erejével igyekezzék a francia követeléseket Németországon behajtani. A bizottság biztosítja a miniszterelnököt, hogy a Kamara Franciaország és Belgium rovására még moratórium alakjában sem fog újabb engedményt jóváhagyni. Bármennyire is hasznos a francia-angol szövetség nem szabad ahhoz a feltételhez kötni, hogy a jóvátételi követelések vagy kezességek bármelyikéről, különösen a területi zálogról, lemondjanak. Briand a Párisban folytatott telefonbeszélgetés után hevesen kiáltott Lloyd George tervezete ellen. Az angol miniszterelnököt megdöbbenette Briand hirtelen változása. Azt hiszik, hogy a francia-angol szövetség terve ezek után meg fog hiúsulni.

A megadózott „Láthatatlan vendég.”

Huszár Károly és Sipőcz afférja. — Botrány Budapest közgyűlésén

Budapesti jelentés alapján megírta az Aradi Közlöny, hogy Huszár Károly volt magyar miniszterelnök nagyszabású estélyt akar rendezni a parlament kupolatermében Budapest nyomorgói javára. Körülbelül egy héttel ezelőtt azt is megírtuk, hogy Sipőcz főpolgármester az estély jövedelmének 20 százalékát vigalmi adó címén Budapest pénztára javára akarná befizetni, ami ellen Huszár Károly tiltakozást jelentett be és a főpolgármester eljárását a legkvalifikálatlanabbnak nyilvánította. Ez ügyvel kapcsolatosan erős hangú kijelentések hangzottak el mindkét oldalról. Ennek folytán Sipőcz provokálta Huszárt, aki a kihívást visszautasította s egyben ígéretet tett arra nézve is, hogy a dolgot végleges tisztázás végett a parlamentnek fogja majd bejelenteni. Legújabb Budapesti értesülésünk alapján, ma mindkét fél eredeti szöveginté nyilatkozatait közöljük.

A husz percent adó.

Sipőcz főpolgármesternek Huszár Károlyhoz intézett levele a következő: Nagyméltóságú Képviselő Ur! A napilapokból vett értesülés szerint a Nagyméltóságod által jóváhagyott 27-én rendezendő „Láthatatlan vendég” szüreti-estélyére „belépőjegy” mindenki kaphat, aki legalább 10.000 koronát küld. Van szerencsém Nagyméltóságod figyelmét arra felhívni, hogy az 1916. december 6-án 1259-Kgy. szám alatt a mulatóság és a szórakozás községi megadóztatásáról alkotott szabályrendelet 2. §-a és a 4. §. második bekezdésének a) pontja értelmében minden kiadott belépőjegy kötelező ára után 20 százalék vigalmi adót kell a székesfőváros köz-

ponti pénztárába beszolgáltatni. Minthogy a hivatkozott szabályrendelet rendelkezései kivételt nem állapítanak meg, kérem Nagyméltóságodat, hogy a vigalmi adó beszolgáltatása iránt intézkedni sziveskedjék. Fogadja Nagyméltóságod mély tiszteletem kifejezését. Dr. Sipőcz főpolgármester.

A Huszár-akció vezetője — ezt a levelet a legnagyobb felháborodással fogadta és a főpolgármesternek ezt az eljárását azzal magyarázza, hogy Sipőcz a maga akciójához pénzt kapni nem tudott, és most vigalmi adó címén akarja fölözni azt, amit társadalmi uton összeszedni nem tudott.

Huszár sértő levele.

Huszár Károly, az akció vezetője, Sipőcz Jenő főpolgármester levelére vonatkozólag a következő kijelentést tette:

— Sipőcz főpolgármester urnak ez az agresszív tartalmú levele — ugylátszik — felelet akar lenni arra a nyilatkozatomra, hogy nem vagyok hajlandó az én nevemmel, erkölcsi felelősségemre és meghatározott célokra gyűjtött összegeket az ő rendelkezésére bocsátani. Nagyon sajnálom, hogy a főpolgármester ur a rideg vámszedő álláspontjára helyezkedik a főváros szegényeinek éhgyomrára nyomorúságával szemben. En kijelentem azt és ezt álom, hogy nem engedek ezekből a pénzekből egyetlenegy fillért sem eladárminisztrálni és nem vagyok hajlandó a szegényeknek szánt alamizsnákból vigalmi adót fizetni. Ezennel ünnepélyesen kijelentem, hogy a hozzáam befolyt és befolyandó adományokból vigalmi adó címen nem fogok egy krajcárt sem befizetni a főváros pénztárába, meri itt nem mulato-

záról, nem dorbézolásról, nem táncról és nem szórakozásról van szó, hanem egy szomorú társadalmi kötelesség teljesítéséről. Nem az én feladatomban lett volna ezekről a szegény, szerencsétlen családokról gondoskodni. Én a parlamentben csak azért beszéltem és az Országgyűlésben az estélyt csak azért rendeztem, hogy azt elvégezzem, amit a főpolgármester ur elmulasztott és a jelenben megcsinálni nem tud. Hogy a főpolgármester ur én reám haragszik, ehhez teljes joga van, de ez énnekem ártani nem fog. Azonban a szegények szempontjából nem tartom sem kereszténynek, sem nemzetinek, sem szociálisnak az ő eljárását. Sem táncmulatság, sem zenebóna nem lesz a „Láthatatlan vendég” estélyén. Egy teát és egy-két süteményt kapnak azok, akik szeretettel gondoltak a szegényekre. A főpolgármester ur, nem tudom, ott lesz-e? A jegyét mindenesetre még nem váltotta meg. Ellenben a gyűjtésnek egyötöd részére rá akarja tenni a kezét. Ha tudták volna az adakozók, hogy Sipőcz kezébe kerül ez a pénz, sohasem adtak volna. Én felhív a vigalmi adót semmi körülmények között nem fogom kifizetni.

Ha ez nem létszik a főpolgármester urnak, pörölgön be érte és pörölje be egyúttal mindazokat a szegényeket, pedig vannak már körülbelül tízezer, akik a pénzt felvették és részben már el is költötték. Ekkora szíveséget és ostobaságot a fővárosi községi és a városkormányzat terén még ember sohasem követett el. Meg vagyok győződve, hogy a magyar közvélemény kellőképpen fogja értékelni ezt a szomorúan buta eljárást. Ezek után már csak egyetlen kívánságom van, hogy a „Láthatatlan vendég” estélyén láthatatlan legyen Budapest főpolgármestere is, mert ünnepnaptárnak tekinteném, hogy ha ezek után azok közé még beletenné a lábát, akiknek adományából 20 százalékot el akart venni. Sajnálom ezt a szegény Budapestet, hogy ilyen főpolgármestere van.

Botrányos közgyűlés.

Erre a nyilatkozatra provokálta azután Sipőcz főpolgármester Huszárt, aki visszautasította, hogy segédkeül két rokkantot fog majd választani. Az ügynek ma délelőtt különben a főváros közgyűlésén folytatása is volt. Nagyon viharos jelenetek játszódtak le a kereszténypartiak és demokráciák között. A főpolgármester a demokraták szónokait többször megsértette, amire azok leszállítottak a teremből és csak azután tértek oda vissza, amikor a főpolgármester készen nyilatkozott a hocsánakérésre. Az ügy parlamenti feleményei elé a nesi sajtó élénk várakozással tekint.

Az orosz borzalom. Varsó.

Oroszországból borzalmas hírek érkeznek az éhínségről, amely a tetőpontjára hágott. A járványok megtizedelik a szerencsétlen éhezőket, az utakon holttestek hevernek mindenütt, az anyák elhagyják gyermekeiket. Oroszországban ma rettentő a helyzet. (R. T. I.)

HIREK.

Párbafozott a magyar igazságügy miniszter.

BUDAPEST. A nemzetgyűlés tegnapi ülésén az indoklás vitája során Rakovszky István odakifaltotta Tomcsányi Pál igazságügyminiszternek:

— Hallgasson maga kommunista!

Tomcsányi ezt magára nézve sértőnek találta és provokálta Rakovszkyt. A segédok kardpárbaiban állapodtak meg, amelyet ma viták a Fodor-féle vívóteremben. Az első összecsapásnál az igazságügyminiszter a jobb karján megsérült. A párba után az ellenfelek nem békültek ki. Erdekess, hogy Grieger Miklós képviselő párba vetése miatt felfelé fordult az igazságügyminiszter.

— **HIRDETMEY.** Mi, Arad rendőrprefektusa, tekintettel a hadiállapotról, továbbá a közbiztonságra, tudomására hozzuk a közönségnek, hogy szigorúan megtiltjuk az utcákon és nyilvános helyiségekben dírcos és jelmez egyéneknek közlekedését, 1. Hő 13. és 14. napján, Silvester és Újév napján. Kihágások törvény szerint büntetve lesznek a rendőrprefektúra által. Arad, la T2. Iarmarie 1922. Prefect: (ss) Grilla. Director: (ss) D. P. Andreescu.

— Kinevezések az arad megyei orvosi karban. Bucuresti. Dr. Curtiu Valé-riát, az aradi poliklinika főorvosává, dr. Enea Benját román-peleai körorvossá, dr. Kupier Miksát vadász körorvossá és dr. Benea Dénest az aradi gyermekmenhelyre segédorvossá nevezték ki.

— Zita Svájca érkezett. Zürich. A svájci hatóságok minden intézkedést megtettek Zita exkirályné ellenőrzésére. (R. T. I.) — Zürich. Zita exkirályné Svájca érkezett. A zürichi kanton tanácsa intézkedéseket tett őrizetére. Az exkirályné abban a házban lakhatik, amelyben beteg fia fekszik.

— Alapítványul megváldott tanító. Csóthy János volt páncojai tanítót az alvadtól, hogy októberi forradalom idején nemzetőr volt és két asszonyt agyonlővett. A vizsgálóbíró és az ügyesség vezetői kiutaztak Páncofára, ahol tanukat hallgattak ki. A vizsgálat során kiderült, hogy a Csóthy János ellen felhozott vádak alaptalanok. A tanító ellen megszüntették az eljárást.

— Sztrájk a Danubiusz-gyárban. Budapest. A Ganz-Danubiusz gépgyár munkásai a mai napon sztrájkba léptek, mivel a gyár vezetősége elbocsátotta a bizalmiféltakat. A munkaadók ma a munkások küldöttsége előtt kijelentették, hogy a jövőben semmiféle beleszólást nem fognak tűnni az üzemi vezetésbe.

— **Andrássy is köztársasági.** Mikolcz. Andrássy Gyula gróf nyilatkozott egy itteni lap munkatársa előtt a politikai helyzetéről. Bethlen ugymond, felajánlotta neki az élet-halál harcot és ezt végig is fogja küzdeni. A köztársasági államformát ma is jobbnak tartja, mint egy ismeretlen király trónra helyezését. Erősen bízik a választások eredményében.

Jelentés a királynak a panamákról

(Elmozdított kereskedelmi attasé.)

A Monitorul Oficial január 5-iki száma közli, hogy Siliescu Jon a kereskedelmi és pénzügy miniszterium Kereskedelmi attaséját különböző szabálytalanságok miatt elmozdították állásától. Oromulu kereskedelemügyi miniszter a királyhoz intézett jelentésében a következőkben indokolja meg az elmozdítás okát.

— Siliescu, amint megállapítást nyert, összeköttetésben állott egy Kirschen nevű milanoi kereskedővel, akivel összejárta, óriási károkat okozott az államnak. Az attasé minden olyan esetben, a mikor külföldi cégekkel különböző államszállításokra ajánlatok érkeztek a miniszteriumba, rögtön értesítette erről a milanoi kereskedőt és egyben felhívta, hogy tegyen ő is ajánlatot. A kereskedő azután sürgősen elküldte ajánlatát, amelyet az attasé a kormány elé juttatott és elhallgatta, hogy hasonló szállításokra más országokból is érkeztek ajánlatok. Így azután a milanoi kereskedő számtalan államszállításra kapott megbízást, melyért Siliescunak óriási sápokát fizetett. Az is megállapítást nyert, hogy az attasé más olasz kereskedőkkel is összeköttetést tartott fenn, akiknek közreműködésével az államot milliókkal károsította meg. Amikor ez ügyben a

vizsgálat megindult, Cezarescu ezredes Rómában öngyilkos lett, mert azt hitte, hogy gyanuba veszik, holott kiderült, hogy teljesen ártatlan a dologban.

A miniszter igen éles szavakban kelt ki az utóbbi időben elhárapódzott korrupció ellen. Lépten-nyomon találkoztunk olyan esetekkel, mondja a miniszter, amelyek hasonló természetűek ahhoz, a mit Siliescu elkövetett és amelyek sajnos, a tisztességes és dolgozni akaró tisztviselők kedvét is elveszik. Szükséges volt, hogy elrettentő példával mutassuk meg, hogy a tisztviselőknek sem ajánlatokat, sem ígéreteket elfogadni nem szabad, mert a tisztviselő tartozik a kötelességét jutalom nélkül is elvégezni. Számtalan eset fordult elő, hogy egyes tisztviselők lelkiismeretlensége miatt az államot sok millió veszteség érte, különösen az utóbbi időben kötött szerződések folytán. Az utolsó időben az állam számára nagy árubevásárlások történtek, amelyeket fele áron se lehet értékesíteni. Ezek a tények igen szomorú képet vetettek a közállapotokra, a mit egyesek rosszhiszeműsége, vagy alkalmatlansága idézett elő. Elérkezett tehát az ideje, hogy ezeket az állapotokat gyökeres intézkedésekkel megszüntessék.

— Szerencsétlenül járt vasúti katasztrófa. A napokban sikosra fagyott járdának esett áldozatul Elemér Gyula Acsev, főfelügyelő, a forgalmi osztály főnöke. Elemér Gyula a Str. Episcopul (Vécsey-utca) 16. sz. alatti lakásából a hivatalába indult. Amint kilépett a kapun, a sikos járdán elcsuszott és olyan szerencsétlenül esett el, hogy válcson-törést szenvedett. Kihúzásaira a házbeliek lakásába vitték. Orvosi rendeletre néhány hétig fekvőnie kell, míg csonttörése teljesen begyógyul.

— Az AMTE évi tisztújító közgyűlését január 15-én délután 3 órakor tartja a város háza tanács-termében. A tagok minál nagyobb számú pontos megjelenését az uton kéri az elnökség.

— **Magyar párt szervezése.** Cluj. Az itteni polgárság körében Kecskeméthy István vezetésével megindult a magyar párt szervezése. (RTI.)

— Talált utlevél. Formann József névre szóló utlevelet találtak, amely mellett egy boríték volt különböző fényképekkel. Az utlevél igazolt tulajdonosa a rendőrségen a Sectia Administrativánál átveheti.

— Az építőmunkások kollektív szerződése. Az erdélyi és bánáti építőmunkások kollektív szerződést akarnak kötni a munkaadókkal. A bucuresti munkügyi miniszterium Chirilla János cluji központi munkafelügyelőt bízta meg a tárgyalások vezetésével. Az aradi munkafelügyelőséghez ma távirat érkezett a miniszteriumtól, amelyben utasítják a felügyelőt, hogy Chirilla Jánost a legmesszebbmenő támogatásban részesítse.

— **Haladás-előadás szombaton** fél hatkor a Modern Kabaróban, Str. Consistorului (Zrinyi-u.)

— A szenátusi merénylők tárgyalása. Bucuresti. A szenátusi merénylők ügyében a főtárgyalást január hó 23-ára tűzték ki. Az ügyrel kapcsolatban fogják tárgyalni a többi kommunista ügyét is. A vádlottak száma 270 és körülbelül 300 tanu is meg van idézve a főtárgyalásra. Ezek szerint a tárgyalás több hónapot fog igénybe venni. A tanúk között szerepelnek Clorogariu és Nfon püspökök is. A vádlottak kérték Averescu, Argelofanu és Jorga kihallgatását. A vádhatóságot Cernat őrnagy fogja képviselni. Elnök Voiculescu ezredes lesz.

— Tolvaj bejárónő. Reiner Sándorné aradi kereskedő neje ma tájékoztatást tett a rendőrségen, hogy amíg a konyhában tartózkodott, nemrég fel-fogadott bejárónője alkulccsal fejnylotta az egyik szekrényt és abból ékszereket és ruhaneműket vett magához és megszökött. Reinerne bejárónőjéről a rendőrségnek közelebbi felvilágosításokat nem tudott adni, ennek dacára a rendőrség máris nyomában van a tolvajnak. Az egyik bűntárs már hurokra is került.

— A kecskeméti mandátum. Budapest. Kecskeméti első kerületének mandátumát, amely Rubinek Gyula elhalálozásával gazdátlan maradt, az egységes párt programjával Zsilvay Tibor volt főispánnak ajánlották fel.

— Magyar utlevélvezető. Az igazságügyminiszterium rendelete értelmében, Aichorn Rikárd Irodaigazgató megbizott, hogy Clujon magyar utlevélhivatalt vezessen. Ennek a hivatalnak feladata lesz a magyar alattvalók részére az utlevelek kiállítás és a Magyarországra utazó román alattvalók utleveleinek vízummal való ellátása. Aichorn Rikárd ezenkívül hivatalos összeköttetésbe lépett a cluji központi repatriáló hivatallal is. Az igazságügyminiszterium rendeletét közzétették az összes hatóságokkal.

— A nemzetközi bíróság. Hága. A nemzetközi bíróság első ülését január 31-ére tűzte ki. (RTI.)

— **Irország új kormánya.** Dublin. Ma választották meg Griffith személyében az új kormányelnököt. Egy kivételével valamennyi képviselő Griffith-re adták le szavazataikat. A pénzügyminiszter Collin a külügyminiszter Klavan, a hadügyminiszter pedig Mulcahy lett. (RTI.)

— Az új tüdőszűrő megvizsgálása. Bucuresti. Dr. Putruleanu tüdőszűrővizsgáló megvizsgálására kiküldött bizottságának a következők a tagjai: Baltzateanu, Todoran, Condrea és Gamilescu ismert nevű orvosok. Ezek már megkezdtek a szűrő hatásának megvizsgálását. A bizottsági tagok munkája két-három napot vesz igénybe. A kísérleteket csak azokban a betegekben végzik, akiket a bizottság erre a célra kijelöl. A kísérletezés színhelye a bucuresti Verlendi és a ramnicul-culcai kórházakban lesz. (RTI.)

— A franciák és Ausztria csatlakozása. Bécs. Az Arbeiterzeitungnak jelentik Berlinből: Franciaország a cannes-i konferencián Ausztriának Németországhoz való csatlakozása ügyében nem foglalt el intranzigens felfogást. Ha létrejön a francia-angol szövetség, Franciaországnak nem lehetne kifogása a csatlakozás ellen, amely így elvesztene aggasztó jellegét.

— Fogorvosok jelentkezzenek. A városi orvosi hivatal felhívja az aradi fogorvosokat és órálló gyakorlati bíró fogtechnikusokat, hogy a legrövidebb időn belül jelentkezzenek a városi orvosi hivatalban.

— Bucuresti új városi tanácsa. Bucuresti. A főváros új tanácsa ma letette az esküt. Dr. Georgián főpolgármester elégtétellel állapította meg, hogy a tanácsot a rendes politikai pártszempontoktól eltérően, úgy állították össze, hogy csakis a polgárok által megkívánt munkaképességgel bíró egyének kerüljenek be a város vezetésébe. Sajnálla, hogy a liberálisok nem delegáltak senkit a tanácsba. (RTI.)

— Hegedüs Gyula Amerikában. Budapest. Lengyel Menyhért, aki nemrégiben Budapesten járt, egy amerikai színházi vállalkozás nevében ajánlatot tett Hegedüs Gyulának, a Vigaszínház kiváló művészenek. Felszólította őt, hogy járja el a „Taifun” Tokermoját — angolul. Hegedüs Gyula, aki már régóta szorgalmasan tanul angolul, komolyan vette az ajánlatot és máris tárgyal arról, hogy a jövő színházi szezonjában teljességgel Amerikában töltsön, ahol az ördögöt és a Tokermoját járja el angolul. Az ajánlat, amit Hegedüs kapott, természetesen anyagilag is rendkívül előnyöket biztosítana a kiváló művészenek.

— Jótékony adomány. Az aradi „Bir”-asztaltsaság 500 lejt adott át dr. Angel István polgármesternek, hogy ossza szét Arad szegényei között. Ma délelőtt öt rokkant jelentkezett a polgármesternél, akik egyenként 100—100 lejt kaptak a jótékony adományból.

Irodalom és művészet.

Bucsukeringő. Strausz Oszkárnak nagy sikert aratott operettje került ma pénteken A bérletben színre, amely előadásra a jegyek nagy része elővetelben kelt el. Strausz Oszkár, a Várázskeringő Csokoládé kapona, Niobe (Márványmenyasszony), stb. nagy sikerrel operett világhírű szerzője a Bucsukeringőt tartja legjobbnak alkotásai közül. Bécsben ezzel a darabbal már a hatodik jubileumnál tartanak. Az 1. felvonás sextettje, az utolsó walczer refrénd keringő, mely végigvonul az operetten, az „Isten veled szereltem” dal, Horváth Mici belépője, a 2. felvonásban a tükör ária, Balalajka tánc és a 3. felvonásban Horváth Mici kupléja kiemelkedő számai az operettnek s naponként frenetikus hatást érnek el.

* Aladár nem számár. Szombaton délután Komor Gyula, a legkiválóbb gyermekdarab írónak énekes és táncos operettje Stephanidesz Károlynak a budapesti Vigszínház kiváló karnagyának zenejével kerül színre a jó gyermekek részére. Ezen operett a legutóbbi előadásán számtalan színházlátogató nem jutott legyhez, úgy, hogy a közönség köréből eredő kívánságnak kíván eleget tenni az igazgatóság azzal, hogy szombat délutánra kitűzte a darabot.

* Bolond, Szabados Bélának a zeneakadémia kitűnő tanárának a budapesti Operában is nagy sikerrel színre került operettje (meséje) szombaton este új betanulással és rendezéssel megy a Városi színházban. Bimbóllát Tyron Silvia Bimbót (a bolond) Inke Rezső, A három lányt Mágory Mici, Keleti Gizli, Zilahy Irén, a három fiút Faludy Károly, Selmeczy Mihály, Sipos József játsszák, míg az operettet Jakabffy Dezső rendezi, míg a zenei részt Csányi Mátyás tanította be és vezényli.

* Vasárnap délután az operettszerzők hallhatóan királyáról írt operett, az Offenbach kerül színre olcsó helyekkel az esti szereposztásban László Ándorral, Horváthi Micivel, Halmos Micivel, Szeghy Lilivel a főszerepekben, míg a többi szerepeket Darvas, Kallós, Mészáros Béla, stb. játsszák. Az előadást Gellért Pál karnagy vezényli és Jakabffy Dezső rendezi.

* Szilveszteri intim műsor a Modern Kabaréban. Ma, Szilveszter estéjén nagyszabású intim műsort mutat be a kabaré. Két kacagató pikáns bohózat kerül színre, amelyben a társulat legjobb erői játszik a főszerepeket. Ottó Sáfarn hírneves bűvész hihetetlen mutatványain, Faludy Károly csodálatos táncprodukcióin kívül hatásoz duettek, triók, ének- és táncszámok kerülnek bemutatóra. A két és félórás nagyszabású műsor után reggelig parkett.

* Művészdelután a képképzőművészeti kiállítás. E hónap 14-én szombaton a Kulturpajta kistermében 5 órai kezdettel Litkeczky, Tóth, Zolnay sajmari művészek, Irtiz és Sebők aradi művészek képképzőművészeti kiállításán választékos műsori művészdelután rendeznek Tyron Silvia operaénekesnő, Szeghő Lili subrette, Barics Gyula baritonista, Kallós József viadóművész, Vasárnap este a tárlat bezárul.

Arad villamost kap.

(A város nyilvános pályázatot hirdet.)

Hosszu halogatás és vajadás után végre talán dülöre jut a villamos vasút építésének nagyfontosságú kérdése. Annak idején Arad város tanácsa elhatározta, hogy más modernebb közlekedési eszközről gondoskodik, mert a közúti vasutra 1920-ban 300 ezer koronát fizetett rá. Akkor a tanács az autóbusz közlekedést akarta Aradra visszahozni. Több ajánlat is érkezett nagyobb vállalatoktól autobusz építésére. Néhány vállalat igen megfontolandó ajánlatot küldött, amelyben hajlandónak mutatkozott a villamos vasút kiépítésére. Az 'Aradi Közlöny' akkor több ízben felhívta a város vezetőségének figyelmét arra, hogy csakis úgy találhatja meg a város a számitását, ha nyilvános pályázatot ír ki a villamos vasút építésére. Az 'Aradi Közlönynek' ez az álláspontja győzedelmeskedett ma a műszaki bizottság ülésén, amelyen el-

MOZI. * Henny Porten az Apollóban. A filmművészet első nekilendülése Ásta Nilsent emelte a népszerűség Parnassusára, akinek hamarosan riválisa akadt Henny Porten személyében. Ásta Nielsen tragikái elmélyedéseivel ragadta el a közönséget, míg Henny Porten bájos egyéniségének varázsával hódította meg a mozi publikumát. Ma már Henny Porten versenytársak nélkül áll; ő a mozi legkedveltebb és legnépszerűbb starja. Azok a filmek a melyeken Henny Porten játszik biztos sikerű kasszadarabjai a moziknak, mert a közönség tudatában van annak, hogy a nagy művész minden alkalommal fejlímulhatatlan alakításával elsőrendű művészi élményt nyújt. Péntektől kezdve ismét gyönyörködhetünk Henny Porten briliáns színjátzó tehetségében. Gerhard Hauptmann, a nagy naturalista író egyik legszebb, legdöbbenetesebb drámája kerül bemutatásra az 'Apollóban és annak főszerepében fogjuk viszontlátni Henny Portent. Egy elbukott szegény leányt alakít filmábrázoló tehetsége új színeinek csillogtatásával.

• Új szenzációs filmek premierjét tartja hétfőn az Apolló és Uránia. Az Apollóban „A Gólem története”, ez a hatalmas filmalkotás Wegener Pállal a főszerepben, az Urániában pedig „Sátán naplója” címen egy minden tekintetben szenzációs kaladordráma kerül bemutatásra.

* A halhatatlan ember az Urániában.
 Péntektől kezdve nagyszabású kaland-
 drámát mutat be az Uránia színház.
 A sok sablonos, kitaposott utakon járó
 kalanddráma után a „Halhatatlan em-
 ber” kellemes meglepetést fog nyújtani
 a hasonló zsánerű filmtermékeket már
 bizalmasanul fogadó nézőközönségnek,
 mert ebben a grandiózus drámában ele-
 jétől végig csupa új helyzeteket, bo-
 nyodalmakat és azoknak frappáns meg-
 oldását kapja a közismert trükköket
 beéve tudó publikum. Ugy a film ki-
 állítása, mint a szereplők játéka semmi
 kívánni valót nem hagy maga után.

határozták a nyilvános pályázat kiírását.

A városi bizottság ülésén, a melyen dr. Angel István polgármester elnökölt, vita fejlődött ki arról, hogy a város egyáltalán foglalkozzék-e a villamos vasut építésével vagy nem? A halasztási indítványt azonban 11 szavazattal 3 ellenében elvetették. Majd egyhangulag elhatározta a bizottság, hogy koncessziós alapon nyilvános pályázatot ír ki a villamos vasut építésére. Angel István polgármester bejelentette, hogy már több vállalat ajánlatot küldött a városnak, amelyek szerint hajlandók a villamos vasut építéséhez azonnal hozzáfogni. Természetesen ezek az ajánlatok nem vehetők figyelembe, mert a város nyilvános pályázatot ír ki, mielőtt a tanács megállapítja a pályázati feltételeket.

Agenūai konferenciā

(Meghívják az összes államokat.)

CANNES. A legfelsőbb tanács határozata alapján a genová konferenciára meghívják az összes európai államokat, az Amerikai Egyesült Államokat és Japán országot ezuttal először hívják meg konferenciára. Az amerikai kormány még nem döntött, hogy elfogadja-e a meghívást.

MOSZKVA. Az orosz szovjet-kormányt a genoui konferencián nem Lenin, hanem Csicserin, Létvivov és Krassin képviselt.

CANNES. *Bonomi* ma benyújtotta javaslatát, amely szerint Anglia, Franciaország és Belgium kölcsönösen kötelezik magukat egymás megvédelmezésére minden nem provokált támadás esetén. A javaslat olyan formájú, hogy ahhoz más államok is csatlakozhatnak. (RTI.)

Első tárgyalás talárban

az aradi törvényszéken.

Az 'Aradi Közlöny' tegnapi számában megírta, hogy egy új keletű igazságügyminiszteri rendelkezés olyan intézkedéseket hoz, amelyek a bírósági funkcionáriusok számára a legrövidebb időn belül az új bírósági diszruha viselését teszi kötelezővé. Részletesen leírtuk azt is, hogy milyen az új formaruha. A mai napon pedig mindazok, akik jelen voltak a bíróságon, már résztvehettek egy olyan tárgyaláson, ahol a bírák talárban jelentek meg. Dr. Nyírsztor Sándor táblabíró tanácsa ma délelőtt a polgári ügyek főtárgyalásán már az ünnepélyes fekete talárban je-

lent meg. Az aktuális esemény hi-
re csakhamar az egész törvény-
szék épületében elterjedt és így az
érdeklődők, — a törvényszéken
éppen jelenlevő felek és ügyvédek
nagy tömege, — bucsujárást tar-
tott a polgári bíróság termelében,
hogy jelen lehessen a tóka felava-
tásán.

LEGUJABB

Bethlen Bécshen.

BÉCS. Gróf Bethlen István ma-
gyar minisztereinek 15 szakemberrel
ma reggel Bécsbe érkezett. A tanács-
kozások a külügyminisztériumban ma
délelőtti megkezdődtek.

Közgazdaság.

A Valutapiae.

Aradi valutaárak (január 12.):
Dollár 129—180, márká 0.79, di-
nár —, szokol 2—, magyar ko-
rona 0.21 és fél, budapesti kifizetés
4.60, bécsi kifizetés 49, berlini
kifizetés 0.78, francia frank —,
prágai kifizetés 2.15.

Buonresti kurzusok (január 12):
Napoleon d'Or 440, francia frank
10·5, angol font 540, lira 5·80, márka
0·77, dollár 125, osztrák korona —,
sokol 2·20, magyar korona 0·24.

— *Kifizetések:* Páris 10-85, London 5-90, Berlin 0-78, Milano 5-85, Prága 2-25, Newyork 185.

Zürichi kurzusok (jan 12.): Berlin 295, Newyork 515, Milano 2245, Prága 830, Budapest 88, Zágráb 165, Bucuresti —, Varsó 19, Bécs 18, lebélyegzett osztrák korona 9.

Budapesti kurzusok: (jan. 12):
Napoleon d'Or 2380, dollár 624,
francia frank —, angol font —,
márka 355, rubel 50, leu 489,
sokol 980, dinár 796, lengyel marka
22, osztrák korona 9-5, lira 2625.

= Mit követelnek Magyarországtól?
Budapest. A jóvátételi bizottság 30 éven át évenként 79 ezer élőállatot követelt Magyarországtól, még pedig 28 ezer szarvasmarhát, 25 ezer lovat és 26 ezer birkát. A gazdaság-szadalmomban nagy az elkeseredés. Ha Magyarország eleget tenne a követelésnek, öt év múlva nem csak az állatszaporulat szűnnék meg teljesen, hanem a tenyészállatok is kivándorolnának az országból.

Ausztria felejteti akar.

Bécs. Az osztrák külügyminiszterium nyilatkozott a sajtó előtt a magyar-osztrák tárgyalásokról. A külügyminiszterium a legnagyobb örömmel vette tudomásul a magyar kormánynak azt a szándékát, hogy közvetlen összeköttetésbe ohajt lépni az osztrák kormánnyal. Ausztria igyekezní fog megfeledekzeni az 1921. év egyes eseményeiről és a legnagyobb örömmel arra törekszik, hogy a két állam között ismét korlátozás nélkül helyre álljon a szomszédi jóviszony. A tárgyalások a legjobb eredményekkel biztatnak.

'A szerkesztésért:

KÁROLY JÓZSEF

felel.

BUCURESTIBE

**ntazik futárunk vasárnap este, ntlevelek
láttamozását közlismert pontossággal intézzük.**

„KELET“ hirlapiroda.

INVITARE

Cooperative Generale de Productie si Consum Muncitorilor si Functionarilor din Arad invita la a L. adunare ordinara anuala tinuta in Arad in 29. Ianuarie la orele 10 a. m. in Camin de Muncitorilor.

Programul: 1. Delegarea unui membru pentru inchetarea procesului verbal si doi pentru verificarea procesului verbal. 2. Rapoartele directiunii si a comisiilor de control; stabilirea bilanțului anului de gestiune 1920-21. si deciziunea de absolvare. 3. Deciziunea pentru intrebuintarea castigului. 4. Propuneri eventuale. Propunerile trebuie date in launtru inainte de sedinta cu 8 zile in scris. La sedinta numai aceia actionari pot lua parte cari inainte de intrare, cu cartea de membru sa legitimeaza. Arad, la 7 Ianuarie 1922. Directiunea.

MEGHIVO

az Aradi Munkások és Tisztviselők Altalános Termelő és Fogyasztási Szövetkezetének Aradon, 1922. évi január hó 29-én délelőtti 10 órakor a Munkás Offhón termében tartandó I. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat: 1. Jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvkielészítő kiküldése. 2. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése; az 1920-21. üzleti év mérlegének megállapítása és a felmentvény megadása kráti határozathozatal. 3. A nyereség hováfordítása fellett való határozathozatal. 4. Eselleges indítványok. Az indítványok a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal írásban nyújtandók be. A közgyűlésen csak azok a részvényesek vehetnek részt akik a bejegyzési tagsági könyvekkel igazolják magukat Arad 1922. január 7. Az igazgatóság.

Contul bilanț de pe anul 1921-22. Merleg-számla 1921-1922. üzletről. Activa. — Vagyon. Cassa — Pénztár-készlet 3375 L. 69 b. Depuneri — Befizetők 50 900 L. — b. Marfuri. — Árúkészlet 33 282 L. 43 b. Instalatiuni. — Berendezések 4301 L. — b. Total — Összesen 91 859 L. 12 b. Passiva. — Teher. Mize — Üzletrészek 57 256 L. — b. Creditori — Hitelezők 7722 L. 85 b. Fond de darea — Adó tartalekalap 6000 L. — b. Profit curat din anul curent — Ez évi tiszta nyereség 20 880 L. 27 b. Total — Összesen 91 859 L. 12 b. Arad, la 31 Decembrie 1921. Directiunea. — Az igazgatóság. Buday Gyula s. k. president — elnök Bodnár Jakab s. k. sub-president — alelnök Dobos János s. k. casir — pénztáros, Bérczi Sándor s. k. Kovalovszki Ernő s. k. Máté József s. k. Prisztavok Pál s. k. Scheffler Dezső s. k. Valter Gyula s. k. membri — tagok. Verificat si gasit conform cu registrele. Megvizsgálta és helyesnek találta. Comisiunea de Supraveghere. — A felügyelőbizottság: Balázs János s. k. president — elnök Csepeli László s. k. Gruber Imre s. k. Balázs János s. k. membri — tagok.

3-1922. g. sz.

ARLEJTÉSI HIRDETÉNY.

Arad t. h. j. f. város gazdasági széke az 1922. évre szükséges könyvkötői munkálatok iránt folyó évi január hó 16-án délután 4 órakor a gazdasági hivatalban árlejtést tart.

Bánatpénzül letendő 1000 lei készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be a csak akkor vétetnek figyelembe ha azokhoz a bánatpénz is mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad t. h. j. f. város gazdasági széke 1922. évi január hó 2-án tartott üléséből.

Gazdasági szék.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

JOBB főzni tudó mindenek igény vagy asszony felvételik Str. Pescarului (Thököly Imre-utca) 3. 174

URILEANY gyermekek mellé ajánlkozik esetleg háztartásban is segédkezik. Cim a kiadóban. 170

MANIKURÓZÓ házakhoz ajánlkozik. Cimeket a kiadóra kér. 168

BÁRMILY Irodai állás betöltésére vállalkozik okleveles román fiatalember. Cim Wallinger hirdetőjében. 11599

HÁZMESTERI állást keres gyermekekkel házaspár. Cim Wallinger hirdetőjében. 11599

KERESKEDELMI ÉRETTSÉGVÉL bíró fiatalember, perfekt román, megfelelő állást keres. Cim Wallinger hirdetőjében. 11599

KERESEK idősebb szárazdadát ki ilyen minőségben már alkalmazásban volt és erről bizonyítvánnyal rendelkezik. Cim Mann Gézáne Ineu (Kisjenő) (Arad megye.) Telefon 6. sz. 177

GAZDASSZONYNAK ajánlkozik intelligens nő magányos urhoz. Vidékre is. Cim a kiadóban. 179

EGY ügyes mindenek főző nő csatláshoz ajánlkozik. Cim Str. Ioan Russu Strianu (Aulich Lajos-utca) 1. a ház-mesternél. 178

Vétel és eladás.

ELADÓ antik tárgyak, rodli, korcsolya, vendéglői asztalok és fogas függönyök terítők többféle tárgyak. Megtekinthetők 9-től 1-ig Strada Consistorului (Batthyány-utca) 19. 173

ELADÓ egy 8 HP. gőzcseplő garnitúra. Cim: Szatmáry János Nagyiratos. 171

FRISS HAZIKENYER naponta kapható Deutsch és Tornyanénál Fischer Előpalota. Ugyanott Graham-kenyer vajás sütemény és kétszersült. 167

GYERMEKKOCSI megvételre keresetők Cimeket a kiadóra kér. 169

MOZIGEP teljesen új Gaumon-féle, olcsón eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11599

MOTORFÜRESZ új rendkívül olcsón eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11599

MONOGRAM nélküli teljesen új damaszt asztalnakemű, kézi hímzésű fehérneműk, antik ékszer eladók. Str. Consistorului (Batthyány-utca) 3. 175

SZOBA és konyhabútorok, ládák, lámpa két istálló rács és mángorló eladók. Értekezhetni Str. Vicenți Babes (Kiss Ernő-utca) 6. 180

BUTOR. Ebédli és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegandfeld butorraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

JÓL ELADHATJA MŰTÁRGYAIT képeit, porcellán-, bronz és márványfigurált szőnyegeket török kendőket antik butorait zongoráit, modern dísz tárgyait japán vázáit régiségeit, ha elviszi a Szépművészeti Szalonba Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Orfűtá-palota. 11911

AJÁNDÉKTÁRGYAK legolcsóbb beszerzési forrása a Salon Artistique (Fischer Előpalota.) Antik és modern porcellánok, butorok, szobrok, figurák, vázák, festmények, metszetek, perzsa szőnyeg, ezüstmeműk, vétele, eladása, cseréje és bizományba vétele a legelőnyösebb feltételek mellett. 11691

EGY pár héti szőnyegeket ezüstöt legmagasabb árban vesz Szalon Artistique Fischer Előpalota. 11891

HASZNALT REZET bármily alakban legmagasabb árban vesz Vuchetich gépműhelye Piata Stefan Cel Mare (Béla-ter) 1. az üzletvezetőséggel szemben. 108

Ingatlan.

JÓFORGALMU ház vendéglővel és faterkedéssel együtt vidéken eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 11597

Oktatás.

ANGOL NYELVMESTERT keresek. Cim a kiadóban. 500

Különböző.

SZALMA TENGERSZÁR SZECSKÁZAST vállalkoz Strada Cosbuc (Weszlényi-utca) 48. 176

Geschäftszahl A II-741-21/4.

AUFFORDERUNG.

Isidor Kaufmann Maier akad. 68 Jahre alt geb. 1853. veritwet ungarischer Staatsbürger zuständig nach Arad ist am 14. Nov. 1921. gestorben. Eine letztwillige Anordnung wurde nicht vorgefunden.

Alle Erben Vermächtnisnehmer und Gläubiger die österreichische Staatsbürger oder hierlands sich aufhaltende Fremde sind, werden aufgefordert ihre Ansprüche an die Verlassenschaft bis zum 10. Feber 1922. beim gefertigten Gerichte anzumelden. Sonst kann die Verlassenschaft ohne Rücksicht auf diese Ansprüche an die ausländische Behörde oder eine von ihr bezeichnete Person ausgefolgt werden.

Die im Inlande wohnenden Erben haben um die Durchführung der Verlassenschaftsbehandlung durch das österreichische Gericht angesucht. Die auswärtigen Erben und Vermächtnisnehmer werden aufgefordert, ihre Ansprüche in der angegebenen Frist anzumelden und bekanntzugeben ob sie die Abtretung an die ausländische Behörde verlangen. Sonst wird wenn nicht die ausländische Behörde selbst die Abtretung verlangt die Abhandlung hier und zwar bios mit den sich meldenden Erben gepflogen werden.

Bezirksgericht Leopoldstadt Abt II. Wien am 13. 12/1921.

172

MÜLLER.

4-1922. g. sz.

ARLEJTÉSI HIRDETÉNY.

Arad t. h. j. f. város gazdasági széke a városi szegényház és kórház 1922. évi kenyér szükségletének biztosítása iránt folyó évi január hó 16-án délután 4 órakor a gazdasági tanácsnok hivatali helyiségében árlejtést tart.

Az ajánlat kétféle módon teendő és pedig:

1. Ha a szükséges lisztet a város természetben adja.

2. Ha a szükséges lisztet a vállalkozó maga szerzi.

Bánatpénzül letendő 1000 lei készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be a csak akkor vétetnek figyelembe ha azokhoz a bánatpénz is mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad t. h. j. f. város gazdasági széke 1922. évi január hó 2-án tartott üléséből.

Gazdasági szék.

Bejegyzett cég

Magyar levelezés

Breszler & Friedman

nemzetk. szállítók

WIEN, I., Rudolfsplatz 3. Telefon 62-6-26.

(a Metropole szállónál.)

Központ: Budapest, V., Sas-u. 25.

Fiókok: Bruck, Békéscsaba, Keresztös, Kőtegyán, Lökös.

Tömegszállítás, gyűjtőforgalom, biztosítás, kíséret, áruelelőg, — fix pauszalárak. 168

Modern elektromos

erőátviteli és világítási berendezések tervezését és szakszertű kivitelét vállalja jutányos áron

144

VUCHETICH

elektrotechnikai vállalata

Piata Stefan cel mare (Béla-ter) I. sz.

a C. F. R. üzletvezetőséggel szemben.

Motorok állandóan raktáron, szükséglet esetén kérjen árajánlatot.

ÓPECICÁN

jóforgalmu elpészitizlet árual, hazzal együttolcsón eladó. Bővebbet Wallinger Irodában, ahol több kisebb-nagyobb bér- és magánház elfoglalható lakással szintén eladók. 11598

Elsőrangu magyar-német levelezőt

és egy segédkönyvet is keres temesvári gabona cég. Írásbeli ajánlat

Montag Testvérek

Timisoara (Nerbi-palota) címzendők. 152

Keresünk

lehetőleg azonnalra irodának alkalmas

3-4 szobát

földszinten vagy első emeleten belvárosban. 161

Cimet kérjük „FATERMELŐ” jelige alatt kiadóhivatalba leadni.

Primaria orasului cu drept de municipiu Arad.

23-1922. prim.

HIRDETÉNY.

Felhívom Pető Andor aradi lakost, kinek lakcime hivatalom előtt ismeretlen miszerint névváltoztatási ügyében hivatalomban mielőbb személyesen jelentkezzen.

Arad, 1922. évi január hó 4-én

Dr. Roba, polgármester.

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt butorszállító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít!

Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 36. sz. Bekapcsolt telefon 250. sz.